

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izvzemi nedelje in praznike. — Inzerati do 50 petiti vrti & Din 4, do 100 vrti & Din 2.50. od 100 do 900 vrti & Din 2, večji inzerati petiti vrti Din 4. — Popusti po dogovoru. inzerati davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.— za inozemstvo Din 25.— Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA Knaflijeva ulica štov. 8.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strommayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c.
telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strommayerjeva ulica 1, telefon št. 66;
podružnica uprave: Kocencev ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 388
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Narodna, sokolska Ljubljana je govorila

Veličastna manifestacija ob sprejemu sokolskih zmagovalcev – Nad 10.000 Sokolov in njihovih prijateljev je visoko dvignilo prapor sokolske in jugoslovenske misli

Ljubljana, 23. junija

Ljubljana je včeraj spregovorila. Povedala je na ves glas, da je in ostane narodna, sokolska in napredna. Noben val, pa naj se zdi še tako močan, ne more butniti ob te njene temelje, da bi jih količikaj omajal. Nobenega harangiranja ni bilo treba, nobene bučne reklame in agitacije od moža do moža, brez groženj in terorja, veličastno, dostojanstveno in prepričevalno, kakor zahteva njeno neomadeževano kulturno lice, je Ljubljana snoči na najzgovornejši način manifestirala za sokolsko in napredno misel. Brez priganjačev in pritiska od zgoraj, brez vsakega povelja, sama po svojem najglobljem nagibu, spontano in prav zato tako močno je Ljubljana snoči pokazala in povedala, da je in ostane bela.

Na hitro roko je bil pripravljen sprejem naših sokolskih zmagovalcev. Premalo je bilo časa, da bi bili to veličastno sokolsko manifestacijo dobro organizirali, niti spomnili se nismo na to, da bi bili izobesili državne zastave po vsem mestu, da bi bil še ta najvišji simbol naše državne skupnosti zavihral sokolskim zmagovalcem v pozdrav. Toda čemu priprave in organiziranost tam, kjer govorita iskreno srce in železna volja v Tyrševi misli in sokolskem delu prekaljenih množice? Gotovo naši sokolski zmagovalci niti sami niso pričakovali, da jih bo bela Ljubljana sprejela tako široko odprtih rok in tako toplo utripajočega srca, da jim bo izkazala tako pristrčno ljubezen in globoko hvaležnost za to, ker so zopet tako zmagovito proslavili njeno ime ter ji že četrtrti priborili najsvetlejši simbol našega narodnega življenja — ponosni meč blagopokojnega kralja Aleksandra.

Na skromen sokolski klic je zavalovila snoči bela Ljubljana in pred glavni kolodvor so se je zglinjati od vseh strani velike množice sokolstvu naklonjenega občinstva. Same radostne obraze si videl, same žareče oči in jasne poglede v bodočnost. In ko je prikorakalo v dolgem sprevodu z zastavami in godbo na čelu po vsej poti burno pozdravljano sokolstvo, mu je zaoril v pozdrav en sam doneč klic navdušenja, en sam mogočen izraz ljubezni in simpatij. In ta klic je donel po Ljubljani vse dotlej, dokler se veličastna sokolska manifestacija ni zaključila pred Narodnim domom.

Kamorkoli je seglo oko po prostrani Masarykovi cesti pred glavnim kolodvorom, povsod je videlo strnjene vrste s sokolstvom čutečih in z njim v eni gibane Ljubljane je tvorila naša mladina, tista mladina, ki bi jo sovražniki Tyrševe ideje tako radi odvrnili od sokolstva.

En sam mogočen val je bila ogromna množica pred kolodvorom, val, ki mu ne more kljubovati noben jez, nobena stena, če bi butnil v njo. In ena misel je prešinjala vsa ta val, sokolska misel, ena želja je bila napisana na vseh obrazih, želja, da bi dobilo sokolstvo še večkrat priliko tako mirno, dostojno in zgovorno povedati, da se v svojem narodnem in patriotičnem delu od nikogar ne bo pustilo motiti.

Nestrpno so čakale te nepregledne vrste Sokolov in njihovih prijateljev, kdaj stopijo iz kolodvorskega poslopja sokolski zmagovalci z vidnim znakom svoje zmagje — krasnim mečem kralja Aleksandra. In ko se končno prikazali na pragu, ko se je zalesketal v zmagovalčevih rokah visoko v zraku viteški meč, je zamahalo morje rok, šopkov in robcev mladim vitezom v pozdrav, zaorili so iz prekipeljavčih src iztisnjeni klici nepisane navdušenja, radosti in veselja.

Nobenih rediteljev ni bilo treba, v najlepšem redu, mirno in dostojanstveno se je zgrnila vsa ogromna množica za sokolsko godbo, praporji in viteškim mečem v veličastno povorko. Skozi gost špalir narodnega, sokolstva priznanje in simpatije izkazujočega občinstva, je krenila povorka po Miklošičevi cesti, Prešernovi ulici in Aleksandrovi cesti pred Narodni dom. Temna, črna okna so zaman zijala prazna v praznino. Mimo njih je zmagovito valovilo kipeče mlado življenje, valovilo je in govorilo, da se mu ni treba bati iz njih režeče se trohnobe. Tako zna govoriti samo tista Ljubljana, ki misli in čuti narodno, sokolsko, jugoslovensko, tista Ljubljana, ki je znala izbrisati iz svojega jasnega lica že vsak madež. Tako zna sprejemati Ljubljana svoje sokolske zmagovalce, tako jim zna izkazati svoje simpatije in svojo hvaležnost. Tako zna pa tudi odgovoriti svojim nasprotnikom v jasen in glasen opomin, da ne dovoli dotakniti se njenih narodnih in sokolskih svetinj.

Krasen sprejem v Sevnici

V Sevnici so priredili vračajočim se Sokolom krašen sprejem. Bravslav je privzelo na postajo ob 18.45 in čepav stoji samo minuto, se je zlatu na postaji okoli 150 pripadnikov sokolstva, zbrani so bili vse generacije deca. Najmlajša Sokolstva izročila tekmovalcem pismo, na katerem so se podpisali vsi pripadniki sokolstva v Sevnici in čestitali vrlim tekmovalcem Seveda so Sokolice obule Sokole s cvetjem, vsak tekmovalec je prejel slopek rož. Za prisen sprejem se je zahvalil eden izmed tekmovalcev, potem je pa vlak nadaljeval vožnjo proti Ljubljani.

Na peronu in pred kolodvorom

Kmalu po 19. so se začeli na letnem te-
lovadnici zbirati Sokoli vseh ljubljanskih
društev v krogih in civilu, prišla je tudi
moška deca in naraščaj v krogih. Z godbo
Sokola I. na čelu je krenila velika sokolska
povorka, v kateri so nosili sedem prapo-
rov ljubljanskih društev ter tudi prapor,
ki ga je Ljubljanskemu Sokolu poklonil
blagopokojni kralj Aleksander, pred ko-
lodvor, kjer so odšli sokolski funkcionarji
s podstarešino Ganglom in starostoj Kajze-
ljem ter načelnikom dr. Murnikom na pe-

potjo pridružila ogromna množica ljubiteljskega občinstva, ki je vedno bolj naraščala, da se je zbralo kmalu po 20. pred glavnim kolodvorom več tisoč ljudi, ki so nestrpno pričakovali prihoda vlaka s sokolskimi zmagovalci.

Vlak prihaja...

Na semaforu pred peronom so ob 20.30 zažarele luči znamenaje, da vlak prihaja. Med množico na postaji, kjer je bilo mnogo nih tudi izredno mnogih oficirjev v belih poletnih uniformah, je završalo. Kje b brzovlak z neznatno zamudo privozil na postajo, je godba Sokola i zaigrala korakničo. In že so izstopili tekmovalci, med prvimi stasiti Neli Zupanič z dragoceno trojevo — kraljevim mečem. V tem hipu je skušala množica na kolodvoru prodreti kordon in spalir in le s težavo so Sokoli ter policija vzdržali red. A vrie Sokolice se niso dale zaadržati. Planile so k vagonu in zasule Sokole zmagovalce s cvetjem, da so imeli tekmovalci v hipu polne roke rož. Staroška Kajzeli je pristopili in poljubila Neliijo. — drugim pa krepko stisnili roko. In na peronu je zaorilo iz stoterih grl: Zdravo!

Zmagovalni vrsti sta krenili pred kolo-
dvor. Nastal je orkan navdušenja in
aplavz, ki se dolgo ni polegal. Vedno znova
so orili vzkliki »Zdravo!«, ovacije in plo-
skanje se ni hotelo poleči. In spet so nav-
dušena dekleta prodrla gost kordon Soko-
lov, planila k obem vrstam in znova za-
sula Sokole s cvetjem.

Pozdrav staroste

br. Kaizelia

Ko so se polegle viharne, spontane ovacije, kakršnih Ljubljana že dolgo ni doživela, je stopil pred zmagovalni vrsti starosta Ljubljanskega Sokola in pozdravil sokolske viteze tako-le:

Sokolli! Bratje in sestre! Tiho, kakor da se ni nič zgodilo, ste zapustili v poletnem jutru Ljubljano ter odšli na pomembno pot v Beograd na medzletne tekme za meč kratka Aleksandra. Mi smo vas spremljali v duhu in naša srca so bila z vami. Ves čas smo bili z vami in ko je naposled prišla razveseljeva vest o tako sijajni zmagi, so naša srca radostno utripala. Bratje tekmovalci! Z zmago prve vrste smo računali, a nismo mislili, da bo zmagala tudi druga vrsta! ki je prvič prestala ognjeni krst. To nam je zapolnilo, da se bodo uredile

Živel

nač krati!
leta 1925 prvič prebora dragoceni meč, da
ur- da bo ime Ljubljanskega Sokola vre-
zani na meču do kraja. In kakor se zdi,
se bo to tudi uresničilo!

Bratje! Kakor ste tiho odšli iz Ljubljane, tako vas danes Ljubljana viharo in navdušeno pozdravlja. Tako priznanje za služite, saj malokdo ve, koliko požrtovalnosti, vztrajnosti, energije in dela je treba za tako zmago.

Prihajamo praznih rok. Nič nimamo in ničesar vam ne moremo dati. Toda naši pozdravi velja vam, junaki borci! Pozdravljam vas v imenu prijateljev sokolstva. V imenu naše Ljubljane, ki je danes ponovno izpričala, da je sokolska, pozdravljam vas v imenu Ljubljanske sokolske župe, predvsem pa v imenu starega Ljubljanskega Sokola, iz vseh katerega ste izšli. Dobrodošli, iskreno pozdravljeni. Zdravilo!

Iz tisočerih grl je gromko zavrel mogo-
čen klic: Zdravo!

Med dežjem cvetja skozi mesto

Po govoru staroste Kajzelja, ki je bil večkrat prekinjen z viharnimi odobravanjem ter navdušenimi vzkliki najvišjemu predstavniku sokolstva, prvemu starosti mlademu kralju Petru II., so se začele sokolske edince formirati v sprevod. Na čelo je krenila godba Sokola I. med katero so naraščajniki nosili lampiončke, nato so pa stopali predstavniki saveza in župe, tako prvi podstarešina br. Gangl, starosta Ljubljanskega Sokola br. Kajzelj, častni starosta Ljubljanskega Sokola in dolgoletni bivši savezni načelnik br. dr. Mur-nik, župni tajnik Plegar in drugi. Sledili sta dve četi Sokolov v krojih, njih vrsta naraščaja v krojih, nato se je po razvesti-lo ostalo sokolstvo v civilu z znakom. Med to množico smo videli stare predžupane sokolske borce, v sokolskih vrstah je bila spet zbrana vsa nacionalna Ljubljana. A še bolj razveseljiv je bil pogled na nepre-gledne vrste sokolske mladine. Mladina, upr in bodočnost naroda, je vsa v sokolskih vrstah in večraj je tako spontano manife-stirala za veličino sokolske misli, da Ljubljana takih valov radosti razen ob veso-koškem zletu in pokrajinskem zletu leta 1933 še ni videla.

Med zvoki sokolske godbe je krenila dolga povorka skozi nepretrgan špalir občinstva po Masarykovi in Miklošičevi cesti. In tedaj smo doživeli nepozaben prizor: Na Sokole se je vsul dež cvetja, sorajeti so bili

Govor podstarešine E. Gangla

Množica je bila ves čas kakor elektrizirana in se je šele pomirila, ko je zatrobil sokoški sončni svetlobnik. V vzorni tišini je sprejel Aleksandra! Ali zato je vsa sokoška nacionalna Ljubljana na vaši strani. Blesket vašega svetlega meča mora razgnati temo-mora zabliskati na vse štiri strani sveta, da ga vidijo tam, kjer bijejo rodoljubna slovarska sreča. Na ostrini tega svetlega meča je pritrjeno pero, s katerim je kralj kolstvu prehodno darilo. Smatram za svojo sveto dolžnost in radost, da vas bratje borci in zmagovalci, v imenu Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije pozdravljam in da vam v imenu jugoslovenskega Sokolstva iz dna duše čestitam. Zmaga vaša je pošteno priborjena tam, kjer so se srečali najboljši borci Sokolstva. Vi ki ste pošli zmagati s pravim sokoškim mišl, ste z brezprimernim delom in požrtvovalnostjo osvojili to zmago. Vi pojedte, kamor vas pozovemo. Vi ste avantgarda.

Visoko avigajte za meč proti vsemu, kar ni zdravega in plemenitega. Delajmo, da se vzpne visoka sokolska zastava ob njem, da bo vse, kar imamo, v konci enotne Jugoslavije in njenega mladega kralja Petra II. Ob tem meču se vijejo naše državne in naše sokolske zastave. Mi stopimo preko vage s ponosnim celom, nama na čelu stopajte vi, ki ste pripadniki Sokola in jugoslovenske sokolske rodbe. Borite za ideale je naš smoter. Vemo, da smo na pravi poti, na kateri bo ostal vsak do zadnjega diha. Vi borci, vzorniki naši, in vi vse, ki ste prišli, da se radujete viteške zmage, dajte duška, da vzkliknemo vse skupaj starešini jugoslovenskega Sokola, kralju Petru II.

Zdravo!

Govor staroste Gangla je bil večkrat prečinjen z vzhlimi odobravanjem in navdušenimi vzkliki sokolstvu in njegovim predstavitnikom, kraju Petru II in Jugoslaviji. Podarostea je pristopil k telovadalcem in vsakemu posebej čvrsto stisnil desmo, godba je pa zaigrala državno himno. In ko je po himni uderila zmagovalna sokolska koračnica »Le naprej za sokolski prapor« je zapevala vsa množica kakor en moč.

Tekmovalci so krenili potem v Narodni dom, šolske vrste so se pa razšle mirno in v vzorni disciplini, ki so jo ohranile sploh ves čas. Se dolgo potem je bila skrbna pred Narodnim domom velika množica ljudi, ki je prejevala tekmovalcem prične ovacije in le s tešavo so prepredili Sokoli da ljudje niso vtrli v prostore Ljubljanskega Sokola. Šolska mladina s Tabora se je pa prepevajal šolske pesni vršila skraj puste in čisti dne.

DNEVNE VESTI

— **Kongres Zveze nabavilnih združenj državnih uslužbencev v Ljubljani.** Od 27. junija do 2. julija bo imela Zveza Nabavilnih združenj državnih uslužbencev v Beogradu svoj redni letni kongres v Ljubljani. V sru Slovenije se zberejo zastopniki vseh jugoslovanskega združenja državnih uslužbencev, da se pogovore o svojem dosedanjem delu in zasnujejo načrt bodočega dela. Nabavilna združenja uslužbenec državnih železnic v Ljubljani je praznovala letos 15letnico svojega obstoja in v kongresnih dneh pride to slavlje še enkrat do izraza. Tako se bo še krepke dokumentirala ožja povezanost centralne nabavilnih združenj z njeno članico.

— **Fotobrožavni promet Beograda.** »Parizom in Prago. Poštni ministar je odredil, da se uvede fotobrožavni promet med Beogradom in Parizom ter med Beogradom in Prago, in sicer po naslednjih taksah: Beograd-Pariz za prenos slike do 120 cm dveh površin 31 zlatih frankov, za prenos slike nad 120 cm dve površini 43,10 zlatih frankov. Beograd-Praga za prenos slike do 120 cm dveh površin 27,61, za prenos slike nad 120 cm dve površini pa 34,54 zlatih frankov. Prošnje za prenos je treba poslati ministarstvu in označiti se mora dan prenosa in točen naslov prejemnika fotobrožavke.

KINO
TEL. 27-30
SLOGA
Do nadaljnjega zaprto

TEL. 21-24
MATICA
Do nadaljnjega zaprto

TEL. 22-21
UNION
Benjamin Gigli
GLAS SRCA
Geraldina Katnikova
Predstavi danes v Unionu ob 19.15 in 21.15 uri.

— **Prihodnji kongres Jadranske straže.** V ponedeljek je bilo v Splitu zaključeno zasedanje glavnega odbora JS. Med drugim je bilo sklenjeno, da bo kongres JS v prvi polovici julija v Zagrebu. Kongres bo velika manifestacija za naše morje. Sklenjeno je bilo tudi sklicati v Zagrebu, Beogradu in v Ljubljani jadranske konferenčne, na katerih bo prikazano stanje in potrebe našega morja in pomorstva. Prireditelj bo tudi predavanje iz našega pomorstva. Govorilo se je tudi o podmladku JS, o katerem je poročal zastopnik ljubljanskega občinskega odbora. Podmladek je najbolje organiziran v dravski banovini, kjer šteje nad 70.000 članov. Zastopniki drugih občinskih odborov so se pritoževali glede pravi, ki onemogočajo živahnije delovanje podmladka JS.

— **Posetni direktorji je bila storjena krivica.** Včeraj smo poročili na pošto direktoji naslovljeno pritožbo Udruga četnikov v Ljubljani v zadevi brzojavke, oddane v Beogradu 18. t. m. ob 18.30. Udruga četnikov pravi, da brzojavka se zdaj ni bila dostavljena, čeprav potuje že četrti dan. Ne vemo, kako je prišlo do tega neutelejnega odziva, kajti pošta uprava je brzojavko v redu dostavila, za kar ima tudi potrdilo dotičnega, ki je brzojavko prejel. Brzojavka je dospela v Ljubljano 18. t. m. pozno zvečer in ker zvečer ni mogla biti dostavljena, so jo dostavili takoj naslednji dan zjutraj. V bodoče bo treba paziti, da se naprej prepreči, če je pritožba ali odtok utelejen, in potem šele pridemo z njim v javnost. Če kdo ne zasluži odtokov glede poslovanja, jih gotovo ne zasluži naša pošta uprava, ki si v izredno težkih razmerah na vse načine prizadeva ustreči občinstvu.

— **Pretirane vesti o tihotapski aferi.** V javnosti se širijo vesti, da so oblasti odkrile veliko tihotapsko afero. Te vesti so pa močno pretirane. Iz Maribora so pripeljali v Ljubljano nekega Stefanica in na glavni carinarnici so ga zaslišali. Gre za majhne tihotapce, za nekaj metrov svile in za 5 ali 6 dežnikov. V tihotapstvo pa ni zapletena nobena soproga carinskega uradnika, temveč le soproga nekega davčnega poduradnika in soproga nekega upokojenega policista.

— **Zrelostni izpit na I. drž. realni gimnaziji v Ljubljani** so letos naredili v a gimnazijem oddelku: Bester Ivan, Blejce Marjan, Cerar Anton, Čopić Miloš, Grčurjić Franc, Habbe Alfonz (oprosčen ustezna izpita), Jelašić Boris, Jurko Oton (opr. ust. izp.), Kersnik Franc (opr. ust. izp.), Kersnik Gregor, Kobal Boris, Kranner Martin (opr. ust. izp.), Mauer Anton, Ostere Ludovik, Perme Jože, Polajnar Henrik, Rakovec Rajko, Ramor Igor (opr. ust. izp.), Razpotnik Jože (opr. ust. izp.), Raztresen Ivan, Rupar Marjan (opr. ust. izp.), Ruprecht Uroš, Urnkar Feliks, Vratuš Anton (opr. ust. izp.), Wedam Adolf, Zorman Franc, Zeta Peter, Lesane Herman (privatist), b) v realnem oddelku: Beve Edmund, Bischof Bruno (opr. ust. izp.), Brelih Vlasta, Čebulj Albert (opr. ust. izp.), Česnik Vladimir, Žejč Bojan, Filipič Bojmir, Hafner Pavel, Janjo Zdravko, Knez Boženka, Kos Jožef, Kramaršič Marko, Lapornik Edvard (opr. ust. izp.), Leskovšek Drago (opr. ust. izp.), Svaizgar Rasto.

— **Iz »Službenega lista«.** Službeni list, k. banske uprave dravske banovine št. 50 z dne 23. t. m. objavlja pravilnik o izdajanju in anuitetni službi 3%nih obveznic za likvidacijo kmetskih dolgov, statut socialnega sklada lekarniške zbornice kraljevine Jugoslavije, začasno tarifo za pobiranje avtorskega honorarja »Udruga jugoslovanskih muzičkih avtorov (UJMA)«, rok veljavnosti bakterijskih vakcin, prepoved prometa z zdravili biološkega izvora brez navodila v državnem jeziku, popravek v pravilniku za zavarovanje podpora in pomoči ob boleznih, onemoglosti, starosti in smrti ali nezgodi, pristop republike Argentine k mednarodni konvenciji, o uporabi helega (rumenega fosforja) pri izdelovanju vžigalnic, razne ratifikacije in mednarodne konvencije, objava banske uprave o nihanju občinskih davčnin v letu 1937/38 in razne objave iz »Službenih Novin«.

— **Za mrtve proglašeni.** Okrožno sodišče v Mariboru je uveljavilo postopanje, da se proglašajo za mrtve Alojz Ritonja, delavec pri Sv. Jurju ob Ščavnici, Stefan Horvat, poljedelec v Dolgu, Matija Jug, posestnik v Gubini, Franc Petek, posestnik v Ključaricah, Stefan Mesarič, poljedelec v Lipovci, Ludvik Obrat, posestnikov sin v Adrianih, Stefan Belek, poljedelec v Neradnovcih, Mihael Dolničar, posestnik in zidar v Vrhljici, Anton Topolnik, zidar v Stanečinah, Anton Rožman, delavec v Poljcih, Ivan Gselman, posestniški sin v Bohovi, Ivan Trstenjak, delavec v Obrežju, Jožef Gregorič, delavec v Devinu, Ivan Gavze, delavec v Turškem vrhu, Jožef Pavel, posestnik v Polani, Jožef Menecinger, delavec v Večeslavcih in Alojzij Bratša, posestniški sin in zidar v Framu.

— **Iz državne službe.** Premestjen je po potrebi službe upravno pisarniški uradnik Rudolf Smerdu od sreskega načelstva v Prevaljah k sreskemu načelstvu v Dravograd. V višjo skupino so napredovali upravno pisarniški uradnik Alojzij Metlikovec pri sreskemu načelstvu v Dol Lezdavi, zvančička Viktorija Jenko pri banski upravi v Ljubljani, zvančička Josip Krivec pri sreskemu načelstvu v Ptuj in policijski stražnik Andrej Vodopivec pri upravi policije v Ljubljani.

— **Iz banovinske službe.** Imenovana sta za upravno pisarniško uradnico pri banski upravi zvančička Marija Kazafura in za banovinskega služitelja pri sreskemu načelstvu v Ljuti desinfektor in banovinski honorarni uslužbenec Drago Keber. V višjo skupino je pomažen banovinski zvančičnik pri banski upravi Ivan Kočvar; razveljavljen je odlok, s katerim je bil premeščen banovinski uradnik pri pravniku Ivan Levstek od banske uprave k sreskemu cestnemu odboru v Dol Lezdavi.

— **Kongres nastavnikov meščanskih šol.** Letošnji kongres nastavnikov meščanskih šol iz vse države bo 4. in 5. julija v Zagrebu.

— **Zagrebačan angažiran v Hollywoodu.** Operetni tenor Zagrebačan Konstantin Gorjan je sklenil angažman z velikim filmskim podjetjem Metro Goldwyn Mayer v Hollywoodu. Po odhodu iz Zagreba je nastopal Gorjan najprej na Dunaju, potem pa v Karlovi Varah. Na gostovanju v Mariboru Ljuzni ga je videl in slišal eden najslavnejših hollywoodskih menažerjev Myron Selznick, ki ga je povabil na svoje stroške v London. Ker se je tam Gorjan zelo dobro izkazal, so ga povabili sedaj v Hollywood.

— **Absolventom ljubljanske državne gimnazije iz leta 1902.** Obletnica mature se na željo več tovaršev preloži na 2. septembra t. l. Spored kakor je bilo javljeno, v kolikor se ne bi naknadno javile izjembe, vselejemo jo od 1. do 12. septembra. O—

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo večinoma jasno in toplo vreme. Včeraj je deževalo v Beogradu in Skoplju. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 31, v Skoplju 28, v Zagrebu 25, v Mariboru in Beogradu 24, v Sarajevu 21, v Ljubljani 20,9. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765,7, temperatura pa je znašala 11,8.

— **Planinsko kočo so oplenili.** Pretekli teden so vdrla tatovi v planinsko kočo v Dragi, lasti amaterskega kluba Bezanje. Vlomilci so kočo popolnoma oplenili. Odnegli so 200 din, 15 litrov vina, več steklenic malinove in nekaj kosov salame.

— **Obešili so je.** Zasebni uradnik Acel Zigmund v Zagrebu je bil zaljubljen v mlado žiljivo. Tudi ona ga je imela menda rada, vendar pa ne tako kakor on njo. Fant je hotel, da bi se čim prej poročila. V ponedeljek je pa spoznal, da ga dekle ne ljubi. Imela je namreč drugega fanta. To ga je tako potrla, da se je obesil.

— **Meštor zapustil za seboj dim.** Prehivalci šibenika so videli v ponedeljek zvečer na zapadni polovici nebovskega veličasten prizor. Najprej je padel velik meštor v obliki ognjenega jezika, potem je pa ostal na nebu dolg bel pas dima. Ljudje je so s prostim očesom videli približno 1 meter debel pas dima na nebu, ki je izgledal šele čez pol minute.

— **Pozor na keparje.** Zagrebška policija je opozorila ljubljansko policijo, da so izginili iz njenega območja polkideni keparji, ki so se najbrž napotili v levočišče Slovenije, kjer bodo poskušali svojo srečo. Ni izključeno, da bodo izrabljali tudi nepravilno nastope kmetov in sejmih. Nevarni keparji so: Dušan Mrkšič in Mato Podrugar, pristojna v Beogradu, Vekoslav Jerić in Ivo Belavič iz Sarajeva, Vekoslav Pitelumi in Aleksander Keemanović iz Splita, dalje Dušan Bibič, Coso Damjan ter neki Zeluk iz Zagreba, ki pa imajo s seboj še neko Matildo neznanega priimka.

— **Alkohol jo je ubil.** V Zagrebu so našli včeraj mrtvo vdovo Klotilda Vugrin staro 51 let. Živela je sama v sobici in rada je zahajala v krčmo, da se je malo razvedrila. Tako je tudi v nedeljo odšla v krčmo in se napila do nezvesti. Njen podnjamnik jo je spravil domov, kjer so jo pa našli zjutraj mrtvo.

Iz Ljubljane

— **Iz Meč in slike bodo razstavljene.** Aleksandrov meč, ki je zdaj že četrtič v Ljubljani, bo od danes razstavljen v izložbi trgovine Kette na Aleksandrovi cesti in tam bodo tudi slike vseh znamenitih sokolskih vrst, ki so si doslej priborile meč.

— **Iz Dve spominke plošči biseropojnega kralja Aleksandra.** Narodna odbrana vzida v spomin blagopojnega VI. teškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju spominke plošči na mestnih osnovnih šolah na Barju in na Grabnu. Odkritje obeh plošč bo v nedeljo dne 27. t. m., prve ob 10, druge ob 15.30. Pri odkritju spominke plošče na osnovni šoli na Grabnu bo imel slavnostni govor Ilja Trifunović, predsednik osrednjega odbora Narodne odbrane v Beogradu. Nacionalno javnost prijamu, da prisostvuje odkritju obeh plošč.

— **Udruga četnikov v Ljubljani** poziva vse članstvo, da se udeleži v nedeljo dne 27. t. m. odkritja spominke plošče kralja Aleksandra I., ki jo odkrjuje Narodna odbrana v Ljubljani. Istega dne bo tudi prisega četnikov. Udeležba je za vse člane, tudi zunanje, strogo obvezna. Zbor ob pol 9. uri v društvenem lokalu pri g. Marinku, Prečna ulica 6. — Od bor.

— **Iz Parni valjar v novi ulici.** Nova Galotova ulica v Zgornji Šiški je vendar zbudila pozornost ljubljanske meštne občine. Od Celovške ceste proti progi so jo naslajali za približno četrtino dolžine, a saj pa so poselili tja parni valjar, da nekoliko silič nastajajo. Vendar je s tem delo na tej ulici šele začelo. Kaj bo pa s ceto na — **Sokolsko društvo Ljubljana II.** bo v nedeljo 27. t. m. svečano otvorilo novo letno telovadnico na Konjušnici v Trnovem Vabimo članstvo, da se prireditve udeleži v krogu in v civilu pomočevitno! Uprava.

— **Železniški progi na drugem koncu ulice?** Ali se bodo spomnili tudi nanjo? Le naj si jo nekoliko ogledajo na desni in levi da je tudi ta konica potreben temeljitega nasipanja in popravila.

— **Iz Oseba čez igrišče »Atene« v Tivoliju.** Poročajo smo o ukinutvi pogodbe med mestno občino in telesno kulturnim društvom »Atene« glede igrišča v Tivoliju. Maja je bilo »Ateni« že odpovedano igrišče in baje so tudi obvestili društvo, da začne graditi na njegovem igrišču cesto, ki bo podaljšek Lattermanovega drevoce. Društvo pa ni odstranilo ograj, ki so zapirale igrišče ob bodoči cesti. Delavci mestnega vrtnarstva kljub temu niso nehal delati, temveč so odstranili sami ograje in začeli razkopavati igrišče. Zdaž že sega cesta precej daleč v igrišče. Delo nadaljujejo, kakor da se je društvo že povsem sprijaznilo z usodo igrišča. Zv-poslenih je pa samo 12 delavcev. Cesta bo zgrajena, kakor kaže, že v tej jeseni, ako bodo dela nadaljevali brez pretranka.

— **Iz Vsakdo se lahko prepriča o kulturnem delovanju esperantskega društva »Zelena Zvezda« v Ljubljani.** hotel Metropol, saj so društveni sestanki ne samo prijateljski sestanki, temveč so združeni tudi s predavanji; tako bo v petek 25. t. m. ob 20. zvečer imel predavanje g. Anton Sterle o »Življenju na podmornicah« Vabljeni vsi esperantisti in prijatelji društva.

— **Iz Rdeči križ v Ljubljani** naznanja svojemu članstvu tužno vest, da je umrl njegov odlični odbornik in poštvovalnik delavec g. prof. Franc Kobal. Vljudo prosimo vse članstvo in prijatelje Rdečega križa, da se pogreba v obilnem številu udeleže.

— **Iz Zadnja letošnja produkcija ljubljanskega drž. konservatorija** bo noč ob 6.15 v veliki filharmonični dvorani. Rav. natelstvo najljubšeje vabi starše, mladi, in sploh vse, ki se zanimajo za glasbeni pouk, da posejijo zadnjo letošnjo produkcijo v veliki filharmonični dvorani točno ob 6.15 uri zvečer.

— **Iz Za podutiske kolesarske krožne dirke** je k že navedenim nagradam prispela za prvega juniora, člana prireditelja, trojka ogledal »Spectrum«, d. d. lep spominski atletski kipec, medtem ko je za prvega glavnega dirkača — člana prireditelja — določena lepa kupa, darilo klubskih simpatizerjev.

— **Iz Vid vaših oči si obvarujete le z optično čistimi brizgalnimi stekli,** katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu, izprašanem optiku, Stari trg 9. Ljubljana.

— **Iz Pojasnila za vpis v jadrano šolo na Blokah.** ki se odvori 1. julija 1937 daje pisarna Gradisce 7. dvorišče levo in sicer vsak dan ob 8. do 10. ure popoldne.

— **Iz Vlovi in talvine.** Iz predsobe Cilke Drobničeve na Erjavčevi cesti 22 je nekdo ukradel dva moška dežnika, moški sukniš in denarnico z drobišem. Vlomilec je oškodoval Drobničeve za 1000 Din. V znanu Novakovo gostilno na Cesti 29. oktobra je prišel te dni ponoči dzen tat in odnesel več prlov. 4 pare ženskih nogavic, nekaj kloba, škalo cigaret in 140 Din. Na Tržaški cesti so bile večkrat ukradene za tornega kolesa Francetu Kucurju 200 Din vredne bele hlače. Maksu Klemenswengerju pa je drzen žepar ukradel v vlakcu med Zagrebom in Ljubljano letnico s 400 Din.

Iz Celja

— **c Stavba zadruga drž. uslužbencev v Celju** naznanja vsem svojim članom, ki na vabilu z dne 14. decembra 1936, se niso izpolnili deležev, da poteče zadetvi rok 30. t. m. in da zapadejo po preteku tega roka dosedanja vplačila v smislu člena 13. točke 2. pravil v korist rezervnega sklada.

— **c Ustavni občni zbor »Sokolskega društva Gabejce«**, t. j. drugega sokolskega društva v Celju, bo v četrtek 24. t. m. ob 20. uri v telovadnici Sokolskega doma v Gabejci. Članstvo in prijatelji sokolstva so vabljeni, da se udeležijo ustanovnega občnega zbora v čim večjem številu.

— **c Mestnemu občnemu skladu v Celju** je poklonila rodina F. Rebuscheg v Celju 400 din in sicer po 100 din namesto

Pokazi svoje zobe, mala Eva!

Glej, kako so zdravi in beli po Chlorodontu. Vse moderne matere vedo, da je treba mlečne zobe skrbno negovati, če hočemo, da postanejo trajni zobje zdravi in močni. Mat, daj svojemu otroku zobe paste Chlorodont, ki je s svojim mikroskopsko finim čistilnim jedrom in prijetnim okusom posebno otrokom primerna za nego zob. Peneči ali ne peneči se Chlorodont, obe kvaliteti sta enako dobri. Domači proizvod.

Chlorodont

venca na grob umrlih gg. Ludvika Plavška, posestnika v št. Jurju ob Taboru, Kolomana Weintrauba, zlatarja v Celju, Ivana Jodla, župnika v p. v Celju in Alojza Jagodica, davčnega uradnika v Celju.

— **Dve nočevi.** Pred dnevi je neki kolesar povozil 33letno tovarniško delavko Marijo Feldinovo z Zg. Hrudnje pri Celju in jo močno poškodoval po vsem telesu. V nedeljo si je 56letna preužitkarica Antonija Catrova iz Silivnice pri Celju doma pri padcu zlomila levo roko. Ponesrečenki se zdravita v celjski bolnici.

Iz Maribora

— **Filmsko predavanje o obrambi** proti zračnim napadom. Sreski odbor Rdečega križa v Mariboru priredi te dni zanimivo predavanje o obrambi proti napadom iz zraka. Predavanje bo tolmachi film o najmodernejših pripomočkih take obrambe. Filmska predavanja bodo dnevno od 24. do 29. junija ob 18.15. uri v kino Apolo. Predavanje toplo priporočamo.

— **Borza dela nudi zaposlile prvovrstni hotelski kuharji.** Podrobnejše informacije dobe zainteresirane med dopoklanskimi uradnimi urami pri mariborski ekspozituri Borze dela.

— **Neznanege utopljence** je te dni naplavila Dravnica blizu Studenec pri Poljčah. Neznanege je star okoli 50 let in je

Skupščina Zveze mest

Bila je obenem tudi jubilejna, ker se je proslavila na nji 10 letnica obstoja Zveze

Ljubljana, 23. junija V dneh 17. in 18. t. m. so se zbrali predstavniki jugoslovanskih mest k redni letni skupščini, ki se praviloma vsako leto vrši v drugem mestu naše države. Letos je bila izbrana za kraj skupščine Banjaluka, sedež vrbanske banovine in središče bosanske krajine. Lepo razvijajoče se mesto, ki šteje danes že 30.000 prebivalcev, je gostoljubno sprejelo zastopnike mest, ko so prvi dan (seja predsedstva in seja upravnega odbora) zborovali v novi moderni mestni hiši, drugi dan (plenarna skupščina) pa v dvorani krasne nove palače banskih dvorov.

Seje predsedstva in poslovnega odbora, ki ga tvori predsednik Ljubljane, Beograda in Zagreba in strokovni tajniki zveze se je udeležil tudi predsednik mestne občine ljubljanske g. dr. Adlešić Juro z referentom za zadeve Zveze mest pri mestnem poglavarstvu v Ljubljani. Poslovne uprave, ki se je v zadnjem času sestala že v Zagrebu in Beogradu, je na tej seji dokončno proučila in redigirala predloge za upravni odbor in skupščino in so bile ob tej priliki sprejele mnoge pobude in predlozi mesta Ljubljane. Istega dne popoldne se je vršila seja upravnega odbora, drugi dan dopoldne pa skupščina in sta obe osvojili vse predloge predsedstva. Poleg tekočih zadev so obravnavali in sprejeli predloge o izdajanju lastnega glasila Zveze mest, ki bo prišlo izhajati s 1. julijem, predlog o dodatnih izjemah in dopolnitvah zakona o mestnih občinah, pravilnik o poslovanju ekspoziture Zveze mest v Beogradu itd., osvojeno pa so bile tudi številne resolucije, tičeče se predeh vprašanih naših mest.

Letošnja skupščina, ki jo je vodil zagrebški župan dr. Teodor Pešić, je bila obenem tudi jubilejna, ker se je proslavila desetletnica obstoja te Zveze. Ob tej priliki je predstavnik mesta Petrograda, senator Raič, v sklopu, na tudi kritičnem govoru poudaril pomen tega jubileja, obenem pa zahteval večje poživljenje in več aktivnosti in konkretnosti pri delu in poslovanju Zveze mest, ki mora postati res prava centralna uprava, obenem pa parlament vseh mest naše kraljevine. Predsednik je potrebno poskrbeti za izsolano osebe Zveze, ki bo lahko strokovno vodilo ne le upravne posle zvezne pisarne, temveč bo s svojim strokovnim znanjem nudilo tudi poedinske in konkretne nasvete posameznim našim mestom.

Letošnja skupščina, ki jo je vodil zagrebški župan dr. Teodor Pešić, je bila obenem tudi jubilejna, ker se je proslavila desetletnica obstoja te Zveze. Ob tej priliki je predstavnik mesta Petrograda, senator Raič, v sklopu, na tudi kritičnem govoru poudaril pomen tega jubileja, obenem pa zahteval večje poživljenje in več aktivnosti in konkretnosti pri delu in poslovanju Zveze mest, ki mora postati res prava centralna uprava, obenem pa parlament vseh mest naše kraljevine. Predsednik je potrebno poskrbeti za izsolano osebe Zveze, ki bo lahko strokovno vodilo ne le upravne posle zvezne pisarne, temveč bo s svojim strokovnim znanjem nudilo tudi poedinske in konkretne nasvete posameznim našim mestom.

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.— davek posebej

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

ZIVE PISCANCE
težke 70—80 dkg, po 14 Din kg. V zabojih po 26 komadov razpoložljivi franko podvoz G. Drechler, Tuzla. 1647

BURET
Hater in vsa lahka letna oblačila v elegantni izdelavi nudi ceno **PRESKER,**
Sv. Petra cesta 14

DONACE SALANE, SIR
in razne druge delikatese pri J. Buzolinu. Ljngarjeva ulica. 1663

HEŠICO
dvostanovanjsko s 700 kv. m parcelo prodam. Vsa pojasnila pri lastnici, Vrhnika. Kolodvor ska 8-1. 1660

DOUK

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

STROJEPIŠNI POUK
(za časa počitnice). Večerni tečaji od 6. do pol 8. in od pol 8. do 9. ure zvečer za začetnike in izvečbance. Na razpolago so stroji raznih sistemov. Vpisovanje dnevno od 6. do pol 8. ure zvečer. Pričetek pouka 1. julija. Šolnina znižana: učna ura 2 Din. Christofor učni zavod. Domobranska cesta 15. 1654

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

50 PAR ENTLANJE
zadržanje. ezenje zaves. pert la. monogramov. gumbice. Veli. ta zaloga perja po 6.75 Din Ljubljana. Gospodstva 12. vt

KLIŠEJE
INO
VEČKAVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRANASIP 23

Gospe in gospodične

Za Vaše počitnice dobite najcenejšo trajno ondulacijo in barvanje las v

salonu „Polanc“

Židovska ul. 6, Kopitarjeva ul. 1

ING. ANT. ŠTEBI

LJUBLJANA — Aleksandrova c. 4

izvraja projekte in proračune za strojne in električne naprave in električne centrale, ocene za obstoječe naprave, predloge za racionalizacijo obratov, nadzor pri novih napravah in preureditvah, ekspertise itd.

NARODNA TISKARNA LJUBLJANA

KNAJLEVA 5

EVROPE VSE VEŠTE TISKOVNE PREPROSTE IN NAJFINEJŠE

Dom Franje Tavčarjeve

v Krafjevič je letos lepo preurejen in čaka na deca, da jo sprejme pod gostoljubno streho

Ljubljana, 23. junija. Zares, počitnice so tu! Mladina se je z občutkom olajšanja poskivila od tseh učilnic, vse v njej kliče po lepoti, svobodi, po soncu in kopeli. Povsem naraven je ta nagib, utrujeno telo in s šolsko učnostjo preobtežen duh si išče razvedrila in z njim zdravja, ki naj mlademu človeku v dveh mesecih počitnic okrepita doraščajoče telo za nove šolske napore. Blagor deci, ki jo starši pošljejo na pravi oddih! Koliko manj težav je potem v šolskem času s tako deca. S kakšno lahkoto zmaguje težke vsakdanje naloge. Denar, potruden za počitnice otrok, je bogato nalozena glavica, ki prinaša stotere obresti. O tem se je lahko prepričalo že na stotine staršev.

Tudi letos naj služijo te vrste vsem omim staršem, ki svoji deci se niso privoščili oddiha na morju. Dom Franje Tavčarjeve vabi vse, ki zamorejo utrpiti prav malenkostno vsoto za blagor svojih malih. Vsa leta je dom v zelo zadovoljivi meri izpolnil pričakovanja staršev. Letos pa je uprava doma še posebno skrbno preuredila in vložila v razna popravila in naprave mnogo denarja, da bo v domu čim udobnejše in prijetnejše. Vsa stavba je do zadnjega kotička ciklonizirana, da ni ostalo ne sledu od morebitnega mrčesa, ki se v podobna poslopja tako rad vtihtopi kljub največji pozornosti. V tem pogledu je bilo torej storjeno vse in bo letos dom še snaznejši kakor doslej, ko tudi ni bilo nobenih pritožb. Posebnega pomena je nova kanalizacijska stranica. To poglavje pomeni za vse območje naselbine eno najtežjih vprašanj. Vrle Kolašice so tudi to vprašanje rešile z največjo vneto in se niso ustrašile visokih stroškov. Dom je zdaj zelo lepo urejen in nudi največje ugodnosti ob najmanjših stroških.

Njegova lega je menda dovolj znana. Tik ob morju stoji ta lepa stavba in gleda proti Opatiji preko širokega morja. V pičlih 30 minutah vas pripelje parnih s Sušaka do prelepega romantičnega Bakarskega preliva, na katerega robu stoji Krafjevič, a kot prva straža ob znamenitih tumerah dom Franje Tavčarjeve. Pred njim je z mrežo zavarovano otroško kopališče, na gorenji dvorišni strani pa je prostorno in z nizkim drevjem zasajeno dvorišče. Tu igra mladina po mili volji vse vrste igre, a vedno pod budnim nadzorom vzgojitelja, katerih vsaka nadzoruje 20 otrok. Če je za kopanje neugodno vreme, pohiti vsa kolonija na izlet v bližnje okolice, da se seznanijo z znamenitostmi in ljudmi tega prelepega kraja naše domovine. Študentski bolniki pa uživajo popolno zdravniško nego, vsi pa zdravniško nadzorstvo. Hrana je zares izdatna in kar pet obrokov jo pospravijo na dan. Pa jim tudi tekne v tem zraku, pod vplivom blagodejnega solca, ki jih posmrdi, da se vrnejo polnih lic in črni kot zamorci v veliko veselje svojih mamic in očkov.

To vse nudi počitniški dom Franje Tavčarjeve za 550 din mesečno. V tem je vračunano vse za mesec dni z vožnjo vred! Kaj cenejšega in obenem prvostopsnega si pač ne moremo želeli. Zato pohitite s prijavitelji! Naslovite jih na Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani, kjer prejmete vsa potrebna navodila in pojasnila. Letos odide kolonija deklet v soboto 3. julija, dečka kolonija pa v ponedeljek 2. avgusta. Uro odhoda bomo pravočasno javili. Naj ne bo staršev, ki bi mogli svojim otrokom privoščiti oddih pri morju in ki bi tega ne storili. Povrnemo jim bo z veseljem in srečo nad zdravjem njihovih najljubših.

kazala lep napredek, ter smo videli na drogu in bradli nekaj prav lepo izvedenih vaj, znak, da se tudi otroška telovadba sistematično goji v gornjokoloskem društvu. Vsi oddelki so bili predmet navdušenih ovacij številnega občinstva. Ob zaključku telovadbe so se zopet zbrali na telovadišču vsi telovadni oddelki ter zapeli sokolsko himno »Hej Slovanci, kakor je bila spuščena z jantara državna zastava. Čestitamo vsem območnim tujarjem naše zapadne meje k lepemu uspehu in želimo, da bi tudi v naprej delovali v tem pravu korist sokolske in jugoslovanske nacionalne misli.

Pred praznikom viškega Sokola

Viš, 23. junija. Blizu se vsakoletni naš sokolski praznik, ki bočemo na njem pokazati sadove Tyrševe sokolske vzgoje v telovadnici v zimski dobi. Vsi naši dosežani nastopi so bili prava manifestacija sokolske misli na Višu in tako smo prepričani, da bo tudi naš letošnji javni nastop, ki ga bomo imeli 11. julija znova pokazal vso življenjsko moč našega društva. Priprave so v polnem razmahu, zlasti živahno je v telovadnici, kjer se urijo vsi oddelki, da bo nastop čim častnejši. Posebno svečano obelodje našemu nastopu bo dal nastop naše hbrabre voj-

ske — vojakov-Sokolov — 16. art. polka, ki bodo nastopili s vajami s peškami pod vodstvom poročnika br. Sladoviča, ki je sestavljen in navezbal vaje. Pri javni telovadbi bodo nastopila mimo domaših oddelkov tudi bratska društva iz Ljubljane. Pri prireditvi bo sodelovala godba Sokola I. Tabor.

Opozarjamo vse bratske edince in prijatelje sokolske misli na ta naš največji društveni praznik ter vabimo k številnemu posetu. Vse podrobnosti nastopa bomo pravočasno javili. Uprava.

Slava in padec komisarja Rosengolza

Kako je postala Rusija velesila na trgu zlata

Iz Moskve je prispela vest, da je bil suspendiran ljudski komisar za zunanjo trgovino Rosengolz. Iz Londona pa je prišla vest, da je bil Rosengolz obtožen izdaje in zaprt. Takšen je torej konec moža, ki je iz Sovjetske Rusije naredil denarno velesilo.

Rosengolz je bil tvorec zunanje sovjetske trgovine med petletkami. S svojo dalekovidnostjo in ogromnim organizatornim in trgovskim talentom se mu je posrečilo preskrbeti finančna sredstva za vse, kar je morala Rusija kupiti v inozemstvu za petletke. Pod njegovim vodstvom se je sovjetska zunanja trgovina igrala z vso svetovno industrijo, privedla posamezne države k divji licitaciji za ruske dobave in prisilila jih, da so prodajale svoje blago Rusiji ceneje kakor katerikoli drugi državi.

V zadnjih osmih letih je pomenila trgovina z Rusijo za vsakogar — izkušbo. Prišlo je celo tako daleč, da so Nemci dobavljali Rusiji stroje za ceno surovega jekla, druge države pa so jim konkurirale celo pri tej ceni in prodajale Rusiji svoje izdelke na upanje. Toda, karkoli so Rusi prodali drugim državam, je bilo prodano vselej za gotovino. Rusi so kupovali inozemsko blago v začetku na dveletno obročno odplačilo, pozneje na petletno in zadnja leta celo na 10-letno. Razen tega

je sklenil Rosengolz izdatna posojila v Nemčiji, na Češkoslovaškem in v Angliji in poskrbel za nje garancije vlad samih teh držav.

Rosengolz je delal na primitivni, toda pravilni podlagi: Svet je v krizi in da bi države preskrbele svojim delavcem delo, so pripravljene na največje žrtve. Zlati in srebrni dobri nam prodajo vse pod pogoj, ki jim jih predlagamo sami. Če bi pa bili prisiljeni začeti vojno, bi nam prodajali le za gotovino, to je za devize in zlato. Zato bomo torej kupovali na upanje, da si bomo devize in zlato prihranili za primer vojne.

Zdaj, ko je Rosengolz padel, strokovnjaki trdijo, da ima Rusija v zalogi za 1.200 zlatih rubljev zlata in za 3 milijone zlatih rubljev deviz, to se pravi skupaj okrog 1.400 milijard din! Pri vsem tem pa Rusija ne plačuje svojih dolgov nikdar z devizami in ne z zlatom, temveč s svojim blagom. Toda to je le zaloga. Razen tega je prva petletka, ki je veljala 34 milijard zlatih rubljev, izvedena do 80% z uvoženim blagom, druga petletka je pa veljala 96 milijard in bila je plačana do 30% z uvoženim blagom. Petletki sta bili plačani z izvozom, ki ga je organiziral Rosengolz.

Mož, ki je vse to dosegel s svojimi sposobnostmi, je bil zdaj odedavljen, in če so londonske vesti resnične, čaka na usmrtež zaradi izdajstva.

Slovenci v Ameriki

Zanimanje za razstavo slovenskega novinarstva — Poroka na daljavo — Novi grobovi

V Ameriki izhajajoči slovenski listi posvečajo veliko pozornost prvi razstavi slovenskega novinarstva, ki bo jeseni na ljubljanskem velesejmu. »Glas Naroda« je objavil v celoti dopis pripravljalnega odbora, v eni zadnjih števil pa priobčuje lep članek o dekavanju slovenskih novinarjev v Združenih državah. Prvi Slovenci, ki so prišli v Ameriko, so bili misijonarji in žetniki, ki so delovali na novinarskem polju. Prvi slovenski listi so se pojavili v Ameriki ob koncu prejšnjega stoletja, ko je bilo v Ameriki že nekaj tisoč Slovencev. Prva slovenska lista sta bila »Amerikanski Slovenec« in »Glas Naroda«. V Ameriki žive Slovenci, ki hranijo najstarejše številke obeh listov in tudi drugih listov, ki so sčasoma prenehali izhajati.

S redanjo našo generacijo — piše »Glas Naroda« — bo izumrl slovenski življenj v Združenih državah. Kdo bo čez 50 let še kaj vedel o ameriških Slovencih? Da pa ne bo izumrl tudi spomin na nas, je treba, da vsaj ono, kar priča o našem življenju in delovanju v Ameriki, pride v muzej, kjer bo to nas pričelo še poznim rodovom. Želimo torej, da bi vsi oni, ki imajo kak naš star časopis ali kako knjigo, pismo ali karkoli, kar je prišlo iz rok kakšnega našega najstarejšega Slovenca, vse to poslali na razstavo v Ljubljano.

Koroški Slovenec Edvard Gorjanič v New Yorku se hoče ločiti od svoje na Ko-

roškem živče žene, s katero se je pred leti poročil po zastopniku, ko je živel v West Allisu. Predno se je izselil v Ameriko, je imel z nekim dekletom doma otroka. Dekle mu je to sporočilo v Ameriko in mu obenem zagrozilo, da ga bo dalo deportirati, če je ne vzame. Fant se je njenih groženj ustrašil in odpisal dekletu, naj stopi kar njegovim pobratom pred oltar. Po cerkvenih in avstrijskih zakonih sta postala tako Gorjanič in njegovo dekle mož in žena. Ameriškim sodnikom pa dela preglednice vprašanje, če je ta zakon veljaven tudi za Ameriko, ki sicer priznava legalnost tako sklenjenega zakona, toda samo če je bil sklenjen na ozemlju Združenih držav.

Iz tega pa logično nastane vprašanje, kako bi mogla ameriška sodnika ločiti ta zakon, ki ni bil sklenjen v Ameriki, temveč v Evropi. En sodnik si je že belil glavo s tem vprašanjem, da je umrl, predno je izrekel sodbo. Zdaj je dobil zadevo v roke drug sodnik, ki si je za izgovoril nekaj časa za premislek.

V Lucernu je med delom ubilo Jurija Benca. Pokojni je bil star 39 let, doma iz okolice Metlike. Zapušča ženo in tri hčere. V istem kraju so našli na ulici onesvečenega Miho Bečka, ki je še istega dne umrl. Pokojni je bil star 43 let, doma iz šenčurja pri Kranju. V Minnesoti je zasulo v rudniku 1300 čevljev globoko Janeza Kovata in Antona Kramarja.

V Clevelandu je umrl 16letni Rudolf Fršnjak. Njegov oče je doma iz okolice Reke, mati, ki se je pisala kot dekle Iskra, je pa iz Hirske Bistrice. S svojim bratom je lovil Radoš ribe, pa mu je najbrž spodrsnilo in padel je v jezero. V Calumetu je umrla Marija Sterbenc, stara 77 let. Zapuščila je moža ter 6 odraslih sinov in hčera. Doma je bila iz Bele Krajine. V Clevelandu je umrl slovenski župnik Jože Šuster, star 27 let, rojen v Ameriki. V Bridgvilleu pa slovenski župnik Albin Moder, doma od Novega mesta. V Ameriki je bil 37 let. V Clevelandu je avtomobil povozil Franceta Gostinčiča. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je za kmalu umrl. Star je bil 21 let, po poklicu voznik. V Clevelandu je nemadoma umrl Janez Pirne, star 55 let, doma iz vasi Orebovca, fara St. Jernej na Dolenskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 30 leti. V bolnici v Clevelandu je umrl Blaz Bartel, po domače Hostnik. Pokojni je bil star 45 let, doma iz okolice St. Ruperta na Dolenskem, od koder je prišel v Ameriko pred 26 leti.

70 letnica Maksimiljanove smrti

V soboto je minilo 70 let, odkar je bil ustreljen v Ameriki bivši avstrijski nadvojvoda in poznejši mehiški cesar Maksimilijan, mlajši brat cesarja Franca Jožefa I. Bil je vrhovni poveljnik avstrijske brodivoja, pozneje generalni guverner lombardsko beneške pokrajine. Toda njegova uprava ni znala odvrniti dogodkov iz leta 1869. Leta 1864 se je dal pridobiti za narčne Napoleona III., da bi se Mehika izpremenila v monarhijo in da bi postal on mehiški cesar. Čeprav so mu to odsvetovali, se je odpovedal vsem pravicam v Avstriji in odstopoval v Mehiko, kjer je doživel bridko razočaranje. Ker ni bil državnik, ni znal obvladati položaja in kmalu je prišel v konflikt tudi s Francozjo.

Po severnoameriški državljanski vojni je Napoleon odpoklical svojo vojsko in preposlil Maksimilijana njegovi usodi. Maksimilijan pa ni hotel zapustiti Mehike, junaško se je branil z neznanimi silami proti republikanski stranki, dokler ni bil leta 1867 izdan in ujet. Kot uzburljavo so ga obsojili na smrt in 19. julija je bil ustreljen.

Radionrogram

Petek, 23. junija.
11:00: Slovenska ura: Po našem Pohorju (g. Ljudevit Zorut). — 12:00: Slovenska umetna pesem in glasba (plošče). — 12:45: Vreme, poročila. — 13:00: Čas, spored, obvestila. — 13:15: Za dobro voljo (radijski orkester). — 14: Vreme, borza. — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nacionalna ura: Episki moment v Meštovičevih delih (Stanko Vinaver, pov.) iz Bgda. — 19:50: Zanimivosti. — 20:00: Iz zvočnih filmov (plošče). — 20:10: Materinska skrb za otroke (gđ. Stefanija Grudnova). — 20:30: Za zabavo in oddih! Sodelujejo ga. Olga Kolarjeva, gg. Svetozar Banovec, Avgust Skarab in radijski orkester. — 22:00: Čas, vreme, poročila, spored.

DOBER SVET

— Kako naj zabijem žebelj, da se ne udarim po prstu?

— Drži kladivo z obema rokama.

DOLGO ČAKANJE

— Ali že dolgo čakaš, ljubček? Počakaj, takoj pogledam na uro.

— Pogledj raje na koledar.

Andre Armandy:

Princesa Symianova

Roman

— Slišal sem, da je imela za to svoje opravičilo, — je pripomnil Brancelin v zadregi.
— Morda to, da je bila zelo lepa kot Čerkeska in da se je omožila s trebusastim grofom samo na izrecno povelje našega vladarja. Pravico samo pa zahteva pripomba, da je napravila za plačilo življenje staremu Ravačevu tako nezno, da je spal mirno samo takrat, kadar je vedel, da je ona najmanj tisoč verst daleč. In zadostovalo je, da mu je grofica zagrozila s svojim povratkom, pa je dobila od njega kredit, čigar višino je sama določala.

— Brancelin ga je prekinil:
— Pravkar ste govorili o sinu. Ravačevi so pa imeli tudi hčerko...

Svetlolasi orjak se je na ves glas zasmejal in odgovoril:

— Grofica je imela hčerko — kar se tiče grofa — v tej zadevi je ohranjena diskretnost — mimogrede rečeno čarobno bitje, ki je imelo po materi kaj podedovati.

20

Robert je le z največjo težavo govoril tako glasno, da ga je mogel Rus razumeti:

— In je znano, kaj se je zgodilo z njo?

— Kaj, vi tega ne veste? Omožena je, dragi moj, tudi omožena... In ta zakon je dvignil svoj čas mnogo prahu...

Ruski častnik se je nekam oklevajoče ozrl po družbi. Robertu je zastalo srce.

— Morda sem se nehote dotaknil prepovedanega predmeta pogovora?

— Vrag vzemi tega prokletega meniha! — je vzkliknil ruski častnik, — upam, da med nami ni nobenega njegovega vohuna.

Med zbranimi častniki so zarožljale sablje.

— Dobro, torej tiho! — No, torej, prijatelj, resnica je, da je bil ta zakon caričino delo, a carica napravi to, kar... Toda to zadostuje, kaj ne?

Ni vedno priporočljivo govoriti neugodno o popu Rasputinu in lepa Staša ve to bolje od vseh drugih.

— Torej je bil on tisti, ki jo je omožil?

Orjak je okleval.

— To je vendar javna tajna... Sicer pa ne izdam nobene državne tajne, če povem, da se je Njenemu Velikanstvu zahotelo pridobiti rezervirano in neupogljivo balistično plemstvo in njegovo lojalnost za svojo osebno politiko. Glas o Stašini lepoti je prišel tudi do dvora. Ni torej nič presenečljivega, da je pop... reči hočem carica sklenila poklicati jo na dvor in določiti ji za moža barona Dinaminda.

— Če sem vas prav razumel, je bil to vsiljen zakon?

Ruski častnik ni več govoril plaho.

— Ah, to je splošno znano, Baron Dinamind je bil je robat robustnej, ošaben velikaš, živčev na svojem veleposestvu kot fevdalec. Tudi potem, ko so ga poklicali na dvor, se je krčevito oklepal svojih nagnjenj in niti na dan poroke se jim ni izneveril.

— Halo, vi drugi, kdo izmed nas se tega ne spominja?

Med splošnim smehom, ki je bil odgovor na njegovo vprašanje, je častnik nadaljeval:

— Samo, da ni računal s čerkesko krvjo v Stašinih žilah. V poročni noči se je baron napil, ona ga je zapodila s knuto iz poročne spalnice in mu prepovedala prestopiti njen prag.

Robertu je zastalo srce.

— In baron se je držal te prepovedi?

— Da, toda ne da bi se ne pritožil pri oni, ki mu je dala tako divjo ženo. Carica nima rada puntarjev in sporočila je Staši, kaj jo utegne doleteti. — In... se je ukončila?

— Ne! Kljubujoč caričinemu gnevu je ostala baronica Staša Dinamindova pri svojem sklepu. Na dvoru je bil — in morda je še zdaj — izvesten polkret proti... zaupnemu caričinemu svetovalcu. Mlada žena je vsa v ognju prevzela vodstvo opozicije, jela je zbirati okrog sebe nezadovoljnejše in hujkati javnost proti temu, kar je nazivala popovska avtokracija... Izgovarjam njeno mnenje in ne svojega.

— In kaj je sledilo?

— To, kar sledi vedno: Nekega dne je izginila.

Brancelin se je zdrzil.

— Mrtva?

— Tega bi ne trdil. V takem primeru so glede na ime, ki ga nosimo, izvestni ozir — in tudi so-rodniki niso nosili žalnih obel. Eni so govorili o Sibiriji... drugi o trdnjavi Petropavlovsk, tretji zopet so trdili, da je zaprta v nekem samostanu na Kavkazu... Dejstvo je, da nihče ničesar ne ve.

Nastala je grobna tišina.

— Toda govorimo o čem drugem, — je predlagal naenkrat ruski častnik.

Odmašili so steklenico in popivanje se je znova začelo, ne da bi bil kdo opazil, da je francoski letalski častnik zapustil dvorano.

Naslednjega dne je Robert de Brancelin sam napadel sovražno eskadrilo in zbil na tla dve letali, ne da bi se dal ubiti sam.

Kmalu potem je prišel razpad ruske armade; revolucija Kerenskaja, car je postal samo polkovnik Romanov in zaprt je bil v Tobolsku. Potem je rdeči val preplaval prostrano Rusijo. Sledil je sramoten mir v Brest-Litovsku in odpoklic francoske eskadrile, ki njena navzočnost ni bila več potrebna.

Ne da bi tvegala svoje življenje, zlasti pa ne svoje svobode, je odstopal Brancelin pred svojim odhodom v Francijo najprej v Petrograd. Ni pa mogel nadaljevati svojega iskanja: od palače grofov Ravačevih je bilo ostalo samo črno pogorišče. Nujno povelje francoske vojske mislje ga je prisililo, da se je vkrčal na zadnjo vojno ladjo s trobojko.